CONCIONES

Habitæ

A Sanctissimo Domino Nostro

BENEDICTO XIII.

PONT. MAX.

In Consistorio Secreto Feria secunda

Die 9. Decembris 1726.

VENERABILES FRATRES.

IN Regno Sardiniæ, quod sub proprietate, & directo Dominio hujus Sanctæ Sedis esse, ex pluribus, iisque irrefragabilibus monumentis, & præcipuè ex Bonifacii VIII. Prædecessoris nostri concessione, & investitura, aliisque in Indulto, inferiùs referendo, enunciatis, exploratissimum extat; Ecclesias, multis ab hinc annis, Pastoribus orbatas, ex hac Apostolatûs specula, sine intimo animi dolore, spectare non poteramus. Itaque ne ruina animarum esset sub manu nostra, ingravescentium malorum remedium non esse ulterius differendum censuimus. Propterea, demissis precibus Charissimi in Christo Filii nostri Victorii Amadei, ejusdem Sardiniæ Regis, annuentes, Juspatronatus, ac nominandi personas idoneas ad Cathedrales, & Metropolitanas Ecclesias, ac Monasteria antedicti Regni, eidem, ejusque Descendentibus lineæ tantummodò masculinæ concessimus per Apostolicas nostras in forma Brevis literas, die vigesimaquinta Mensis Octobris proximè elapsi datas, ejus prorsûs tenoris, in quem maturè accuratèque discussum, convenerat particularis Congregatio, ex nonnullis tàm Venerabilibus Fratribus nostris Collegii vestri, quàm hujus Romanæ Curiæ Prælatis, a Nobis ad eam rem expendendam deputata, cuius non solùm in nostris. & Apostolicæ Sedis juribus præservandis, sed in cæteris etiam, quæ gesta sunt, præcipuam rationem habuimus. Quod quidem vobiscum ex hoc loco communicandum duximus, ut quæ ad hujus Sanctæ Ecclesiæ rationes cum Dei gloria conjunctas pertinent, fraternitatibus vestris, ut par est, comperta esse possint.

Chariſſimo in Chriſto Filio Noſtro

VICTORIO AMADEO

Sardiniæ Regi illuſtri.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Hariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem. Cum nonnulli Romani Pontifices Prædeceſſores Noſtri aliquibus Hiſpaniarum, & Aragoniæ Regibus, qui etiam Sardiniæ Regnum ex Inveſtitura Bonifacii VIII. facta Jacobo Aragoniæ Regi, ejuſque Succeſſoribus, & Deſcendentibus, tam ex linea Maſculina, quam Fæminina poſſidebant, & quod ſub proprietate, & directo Dominio hujus Sanctæ Sedis, & Romanæ Eccleſiæ exiſtit, ob eorum præclara merita in Apoſtolicam Sedem Juſpatronatus, & nominandi Perſonas idoneas ad Cathedrales, & Metropolitanas Eccleſias, ac quæcumque Monaſteria etiam Conſiſtorialia, quoties illas, & illa, quibuſvis modis, & ex quorumcumque etiam S.R.E. Cardinalium Perſonis, vacare contigiſſet, reſervaverint, conceſſerint, & indulſerint. Nos Majeſtatem Tuam ob eximiam pietatem, & Tua, tuorumque Progenitorum merita, & in hanc Sanctam Sedem ſingularem devotionem, & obſervantiam, ſpecialibus favoribus, & gratiis libenter proſequi volentes, & prædeceſſorum noſtrorum præfatorum, ac præcipuè Gregorii XV. veſtigiis inhærentes, tàm Tibi, qui de præſenti poſſides præfatum Regnum, & in eadem Inveſtitura comprehenſus es, uti Deſcendens ex linea Fæminina Jacobi, etiamſi non ſis Rex Aragoniæ, cui qualitati per præſentes ſpecialiter derogamus, quam, ubi viam univerſæ Carnis fueris ingreſſus, omnibus, & ſingulis Majeſtatis Tuæ Deſcendentibus Maſculis, & in dicto Sardiniæ Regno, ejuſque Inſulis legitimis Succeſſoribus quamdiù vixerint, motu proprio, ac ex certa ſcientia, & matura deliberatione, noſtris, déque Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine paribus Juſpatronatus, & præſentandi perſonas idoneas Nobis, & pro tempore exiſtentibus Romanis Pontificibus, Succeſſoribus noſtris, ad præſentationem hujuſmodi præficiendas, ad quaſcumque Cathedrales, & Metropolitanas Eccleſias, & quæcumque Monaſteria, etiam Conſiſtorialia in dicto Regno, & ejus Inſulis, quoties illas, & illa quibuſvis modis, & ex quorumcumque etiam S. R. E. Cardinalium Perſonis vacare contigerit, tenore præſentium reſervamus, concedimus, & aſſignamus, Decernentes, quaſcumque Proviſiones, & alias diſpoſitiones de Eccleſiis, & monaſteriis prædictis, aliás quam ad Tuam, dictæ Majeſtatis Tuæ Deſcendentium, & in dicto Regno legitimorum Poſſeſſorum, hujuſmodi præſentationem pro tempore quomodolibet faciendam, & inde ſequutas, nullas, & invalidas, nulliuſque roboris fore, & eſſe irritumque penitùs quidquid contrà præſentes contigerit attentari; Non obſtantibus omnibus illis, quæ Prædeceſſores noſtri, præcipuè Gregorius XV. in ſuis litteris, voluerunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque -- Per præſentes autém in Jure Patronatus, ſi quod dictæ Majeſtati Tuæ, & ejuſdem Deſcendentibus, & Succeſſoribus in dicto Regno competere poterit ad Eccleſias, & Monaſteria prædita, ratione illarum fundationis, ſeù recuperationis è manibus Inimicorum, vel per Privilegia Apoſtolica, quæ nihilominùs valere, & in ſuo robore permanere volumus, aliquid innovare, vel minuere non intendimus, cum intentionis Noſtræ ſit, Majeſtatem Tuam novis favoribus proſequi, non autém tollere ea, quæ tui Juris ſunt. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XXV. Octobris 1726. Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

Venerabiles Fratres.

Appropinquantibus communis lætitiæ diebus, quibus Nos, divini luminis instructi consilio, octo Beatorum Nomina solemnit r ad Dei omnipotentis gloriam, Catholicæque Ecclesiæ exaltationem, Sanctorum Catalogo adscribere constituimus, hodiernum diem, quo simul deficientem Venerabilis Fraternitatum vestrarum Collegii numerum compleremus, elegimus.

Præmittimus interim, non parva Nos sollicitudine angi, quatenus per humile supremæ Apostolicæ auctoritatis exercitium, celeberrima super Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium electione felicis recordationis Sixti V. Prædecessoris Nostri, Constitutio (*la quinquagesima*) suæ pro debito executioni mandetur.

Hæc namque verba præcipua in ea leguntur, quæ hic duximus in Fraternitatum vestratum memoriam revocanda, videlicet: *Inter hos septuaginta Cardinales, præter egregios utriusque Iuris, aut Decretorum Doctores, non desint aliquot insignes viri in Sacra Theologia Magistri, præsertim ex Regularibus, & Mendicantium Ordinibus assumendi, saltem quatuor, non tamen pauciores*: „ exemplo Prædecessorum proculdubio ductus sapientissimus Pontifex, quem præ cæteris, & Benedicti XI., & Pauli IV. laudabilem praxim latuisse, non credimus.

Paulus enim viros selectissimos duos Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia, in divina facultate Doctores, post quos alii ad hæc usque tempora creati, minime connumerantur: præ grandis hic licet sit Ordo, magisque inter Minoritas reliquos protendatur; assumpsit.

Et Benedictus, Nostri Prædicatorum Ordinis, tres Sacræ Theologiæ Magistros in vestrum ipsum Collegium, brevem infra octo mensium decursum, cooptavit.

Exempla proinde, haud dissimilia ultimis nec defuere temporibus. Post nostram (heu quam immeritam, ac jugiter dolendam) ad Cardinalatum evectionem, tres adhuc alii nostri Ordinis Cardinales nobiscum dignissime, nostra sanè cum confusione, floruere, unoque per mortem avulso, alter non defuit verè aureus; itaut ævo nostro, dum Cardinalatus functi sumus, honore, Cardinales quatuor ex nostro, Ecclesiæ quidem non inutili, Prædicatorum Ordine, nobis tantummodò infructuosis, extitisse comprehe etur.

Ad majorem ergò Dei gloriam, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ utilitatem, vestrique Collegii decus, novem omnes Cardinales, qui ad præsens septuagenario vestro numero implendo desunt, creare intendimus, ex quorum tamen numero duos dumtaxat nunc evulgamus, videlicet.

Nicolaum Mariam Lercarium, Archiepiscopum Nazianzenum, nostrum Primum Ministrum, & à Secretis Status.

Patrem Laurentium Cozza Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia, Sacræ Theologiæ professorem, Terræ Sanctæ jam Custodem, & in præsentiarum ejusdem Ordinis Generalem Ministrum, cujus nedum consummata virtus, & Religionis zelus perspecta sunt vobis, sed & ipsum met commendant præclara novem volumina, ab eo in lucem edita, doctrina sana, & omnigena eruditione conferta, & duorum pro eo postulant excelsa Sacræ ipsius Familiæ Beatorum merita, videlicet Beati Jacobi, & Beati Solani, quos inter Cœlites in proxima Canonizatione, Deo adjuvante, referemus.

Reliquos verò septem (inter istos, ne, memoratæ Bullæ occasione, Regularium tantum Nos meminisse videamur) Prælatos aliquos, doctrina, & laboribus de Romana Curia benemeritos, recensuimus; non ad carnem Nos, & sanguinem, respicientes, quæ penitùs ad professæ nostræ Dominicanæ Religionis ingressum, fuimus, Dei misericordia, obliti; juxta Davidis effatum Psalmorum 44. :- *oblivi-scere Domum Patris tui*: (Ecce abominatio parentum -- commentat celeberrimus Hugo

Hugo de Sancto Charo, primus inter quinque & quinquaginta Cardinales Ordinis Prædicatorum) Reliquos, inquimus, septem, non libenter, sed planè inviti, in pectore reservamus, arbitrio nostro successivè publicandos, cum vires Nobis, & media suppetent; illis pro debita status ratione providendi.

Durum etenim Nobis semper accideret promovendorum conquestibus non cavere, quorum honorificentiæ consultum volumus (quod jam promoti benè, ac sapienter considerent, & Episcopari velint optaremus) si eorum honestæ simul, ac religiosæ substentationi pro posse non provideamus: quamvis alias (quod, & Nos experti sumus in primo triennio nostri Cardinalatus, antequàm Episcoparemur, in desuetudinem abiisse) Statutum videlicet in Electione Pii Secundi, in Innocentii Octavi electione innovatum, ut scilicet Cardinalibus sua provisione carentibus, florenorum quatuormillia quotannis assignarentur, ad praxim Nos, etiam cum usura revocare studuerimus; dum floreni ipsi quatuormille, prout realiter tunc valebant, solam quatuormille scutorum summam æquiparabant; de presenti verò, etsi tantummodo sint ideales, nihilominus ad libram positi cum nostri temporis moneta, scuta inveniuntur tercentum supra quinquemille.

Hæc sunt, Venerabiles Fratres, quæ vobis circa hodiernam Cardinalium creationem, ac eorum respectivè publicationem, & in pectore reservationem, significanda habuimus; super quibus nil Nos profectò intendimus, nisi Dei gloriam, & Ecclesiæ, ac sacri vestri Cætus honorem.

Quid vobis videtur?

Auctoritate Omnipotentis Dei, Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac Nostra creamus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteros Cardinales.

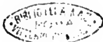
Nicolaum Mariam Lercarium Archiepiscopum Nazianzenum.

Patrem Laurentium Cozza Generalem Ministrum Ordinis Sancti Francisci de Observantia, quem recentis nostræ Constitutionis super Habitu, & Tonsura Prælatorum Regularium editæ, memorem esse volumus; ipsique illius observantiam expressè injungimus.

Cum dispensationibus, derogationibus, & clausulis necessariis, & opportunis.

Alios septem in pectore reservamus, arbitrio nostro quandocumque declarandos.

In Nomine Patris ✠, & Filii ✠ & Spiritus Sancti ✠ Amen.

ROMÆ MDCCXXVI.

Ex Typographia Hieronymi Mainardi, apud Theatrum Capranicense.

PRÆSIDUM PERMISSUM.